

Onsdag den.24. januar 2018 kl. 19:30 på Vejgård Bibliotek, mødelokale, Sal-1 Hadsundvej 35, 1'sal, 9000 Aalborg

Velkommen til

Glashistorisk Selskab Aalborg*1976 klubaften

Med emnet:

Brendekildes glas form og dekoration for Fyens Glasvæk

Samt udlevering af årsgaven

Bogen: Brendekildes glas

-form og dekoration for Fyens Glasværk

og

Holmegaard design og Kastrup of Copenhagen

– et par nye varemærker

Hans Andersen Brendekilde (1857-1942) debuterede som kunstner i 1882. Hans motiver skildrer ofte landbobefolkningens dårligst stillede – nogle med et nyreligiøst islæt, andre med et socialrealistisk udtryk, som eksempelvis et af hans mest berømte værker Udslidt fra 1889. Her er en mand faldet død om som en konsekvens af hårdt arbejde i marken, imens en kvinde sidder ved ham og skriger på hjælp. I 1893 modtog han Eckersbergs Medalje.

KUNSTEN Aalborg
brendekilde-foraar-1888

H.A. Brendekilde, Sæbebobler 1906 , Privat eje.

Hans Andersen Brendekilde (1857-1942)

Født den 7. april 1857 i Brendekilde, Fyn,

Død den 30. marts 1942 i Jyllinge

Tilknyttet til Fyens Glasværk 1901 – 1904

Se i Bogen side 82 – 83 Biografi om H.A.B.

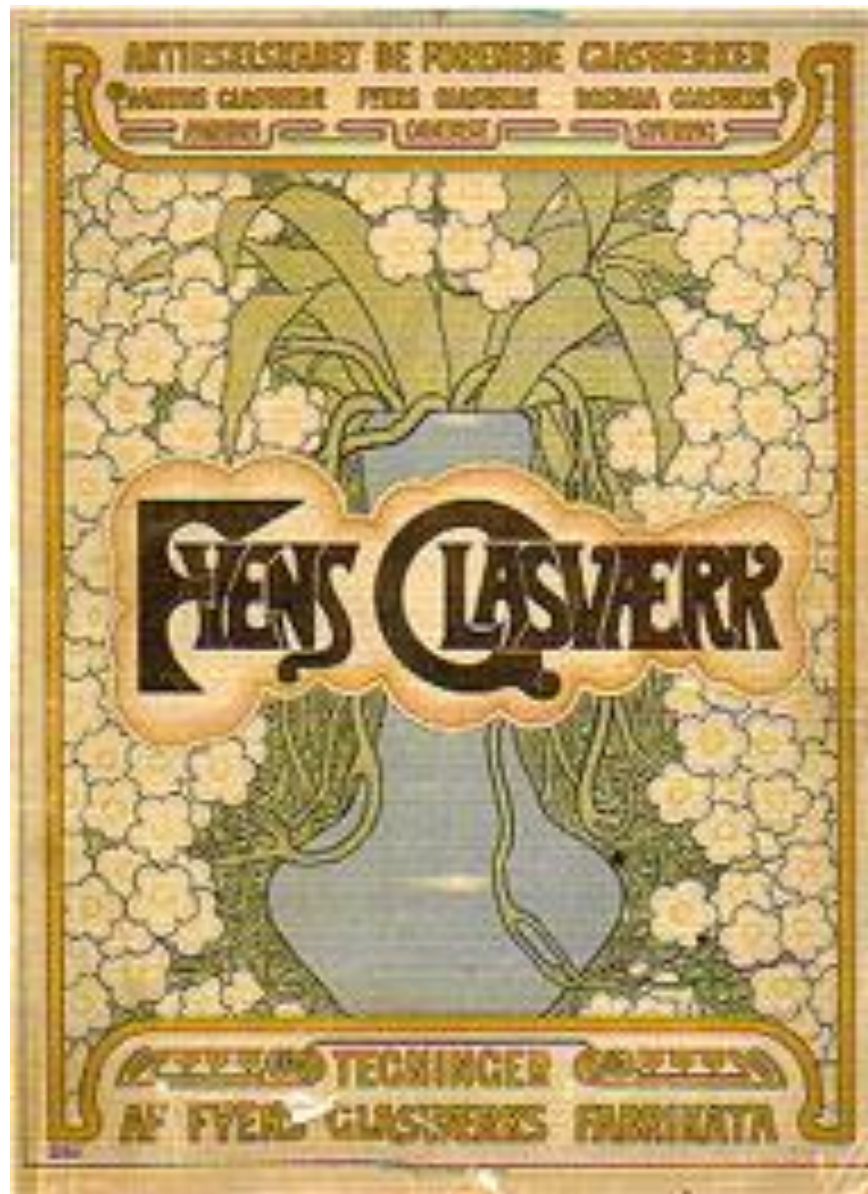
Brendekildes glas

- form og dekoration for Fyens Glasværk

O D E N S E B Y S M U S E E R

Fynske
Fortællinger

Katalog
1. Ste Juni 1903

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
MUSEUM OF ART AND ARCHITECTURE

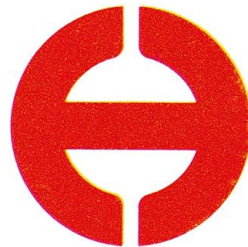

Holmegaard design og Kastrup of Copenhagen

– et par nye varemærker

**HOLME
GAARD
DESIGN**

Med introduktion af Jan Kock

Tilbage i 1970'erne var der en stor og alsidig produktion på Holmegaard Glasværk, som da var det eneste tilbageværende værk i landet, efter at Kastrup Glasværk med afdelinger i Odense og Hellerup var blevet opkøbt af Holmegaard i 1965. Samtidig blev virksomhedens officielle navn ændret til: Kastrup og Holmegaard Glasværker A/S. Det mundblæste glas blev produceret tre steder, nemlig på Holmegaard foruden i Kastrup og Odense. Alt blev solgt under navnet Holmegaard, lige meget hvilket af de tre steder det var forarbejdet. Efter tre år blev produktionen af det mundblæste glas indstillet på Kastrup, og i 1977 ændrede man derfor igen navnet til det noget enklere Holmegaard Glasværk A/S. Produktionen i Odense blev dog først nedlagt helt i 1990. På det tidspunkt var ejerskabet bag glasværket ændret, og værket var blevet en del af en større koncern. Derfor havde man i 1985 ændret navn til Royal Copenhagen.

Økonomien på glasværket var presset, og derfor blev der i 1974 nedsat en strategisk planlægningsgruppe, som konkluderede at økonomien kunne forbedres ved bl.a. en mere intensiv produktudvikling, foruden at man mente, at det ville være lønsomt at optage udenlandske producerede glasvarer i sortimentet. Ideen var, at sådanne glas skulle være designet af værkets egne kunstnere, og sælges under navnet Holmegaard til priser som lå væsentligt under, hvad det mundblæste glas kostede (KH-Nyt nr. 14, 1975). Den sidste tanke var virkelig uortodoks. Den gang var det stadig noget, man gik stille med, for Holmegaards kunstglas var jo synonyme med det mundblæste glas gjort på glasværket i Fensmark. I dag er holdningen en noget anden, hvor en meget stor del af serviceglasset fra selv de gamle fine glasværker i det vestlige Europa fremstilles i lavprisområder, som f.eks. Slovakiet, Slovenien, Polen og Tyrkiet. Det kaldes globalisering.

Lukningen af de øvrige afdelinger betød, at der blev investeret meget på selve Holmegaard i modernisering af den håndgjorte afdeling kaldet K-afdelingen. Således blev der bygget en helt ny hytte, bygget nye ovne og i 1974, som noget nyt og progressivt, anskaffet en lille centrifuge med kun én spindel, som blev ilagt glas manuelt. Senere blev der anskaffet en lidt større med to spindler, som også blev betjent manuelt. Det centrifugerede glas blev en stor succes, så i 1980 anskaffede man en endnu større centrifuge med seks spindler, som automatisk blev ilagt glas fra en ligeledes ny tankovn. På den måde kunne der produceres i døgndrift på centrifugen.

Kigger man i Holmegaards røde katalog i A5 format, taget i brug i 1976, kan man da også konstatere en del centrifugeret glas. Dette katalog er organiseret som et løsbladssystem, hvor forældede sider nemt kan skiftes ud med opdaterede. De overordnede grupper markeres med faneblade påført gruppens indhold. Forrest i kataloget er der en indholdsfortegnelse. Her er under navnet "Holmegaard" med angivelse af værkets logo fyldige grupper med værkets egne produkter. Derunder kommer så to små grupper nemlig "Holmegaard design" og "Kastrup of Copenhagen" med hver sit markante logo (se forsiden af denne tryksag). Under "Holmegaard design" er kun anført "Servicer". På selve fanebladet for "Holmegaard design" står "Bistro". Egentlig burde der også her have stået "Servicer", hvis logikken skulle have været på plads.

"Holmegaard designs" første glas er "Bistro" gjort af Per Lütken. På side 261 i hans designdagbog, benævnt "Den sorte bog", er der under løbenummer 2886-2890, dateret september 1976, anført at der er fremstillet en række håndgjorte prøver på "Bistro". Man kan have mistænkt Lütken for at have indført dem langt senere, end prøverne reelt er gjort, eller måske er der en anden årsag hertil,

”Holmegaard designs” første glas er ”Bistro” gjort af Per Lütken. På side 261 i hans designdagbog, benævnt ”Den sorte bog”, er der under løbenummer 2886-2890, dateret september 1976, anført at der er fremstillet en række håndgjorte prøver på ”Bistro”. Man kan have mistænkt Lütken for at have indført dem langt senere, end prøverne reelt er gjort, eller måske er der en anden årsag hertil, som ikke kendes. For i foråret 1976 er der allerede skrevet kontrakt med Thomas Glaswerke i Amberg, Vesttyskland om levering af ”Bistro” i den endelige maskinblæste udgave. Den nye linie ”Holmegaard design” og ”Bistro” lanceres i juli måned (Glaspustet juli 1976). ”Bistro” fremstilles i fem størrelser, påklæbet en etiket med seriens logo og leveret i smukke emballager.

Under mærket ”Holmegaard design” lanceres også kort tid efter Sidse Werners centrifugerede lysestage ”Åkande” i tre størrelser. Ifølge Verner Hansen er formen til Åkande graveret af Bent Pedersen, Fensmark. Det er egentlig lidt forbavsende at finde den i denne gruppe, da den er centrifugeret på Holmegaard. Har man placeret den under dette design, fordi centrifugeret glas ikke var så fint som det håndgjorte, eller fordi man hurtigt ville have flere varer under dette mærke? Senere centrifugerede emner blev nemlig markedsført under Holmegaardnavnet, således Torben Jørgensens ”Lotus”, som nok er den største succes inden for det centrifugerede glas.

Navnet ”Holmegaard design” fik ikke nogen lang levetid. Således blev det aldrig til noget selvstændigt katalog, kun få løsbladsider i hovedkataloget, hvoraf to er gengivet her. Men logoet, det ”hjulbenede” H, fandt i mange år anvendelse på virksomhedens maskinfremstillede emballageglas.

”Kastrup of Copenhagen” er lidt tidligere på vej og markedsføres i slutningen af 1975 (Glaspustet nov. 1975). Tanken med denne serie er at markedsføre prisbillige maskinfremstillede produkter. Seriens navn er valgt for at distancere produktionen fra Holmegaards og for alligevel at signalere en dansk glastradition. Man ville fremstille emner på Holmegaards egne IS-maskiner, presser eller centrifuger, samt også lancere importerede emner under navnet. Man lagde ud med et par maskinfremstillede karafler samt fire størrelser cylinderformede drikkeglas af type som det franske Caravelleglas, bl.a. brugt til emballage for sennep af firmaet Arffmann i Randers. Drikkeglassene blev solgt under navnet ”Weekend” og var fremstillet i Belgien.

Siden kom der andre varer til, og man genfinder en del af Holmegaards egne pressede ting. En række centrifugerede skåle med et mønster i form af en løbende bølge kom også til. Disse er ifølge Torben Jørgensen fremstillet i en todelt form og designet af kollegaen Michael Bang.

Varemærket fik nok en lidt længere levetid, og man udsendte et katalog i sort-hvid i sidste del af 1970’erne. Det var meget spartansk og nøgternt i forhold til hovedkataloget fra 1976. Hele kataloget er gengivet her.

Forsøget med nye varemærker varede kort.

Verner Hansen, Torben Jørgensen, der begge har været ansat på Holmegaard Glasværk, samt Næstved Museum, Museum Sydøstdanmark har rundhåndet stillet materiale og viden til rådighed – tak.

KH-Nyt er et internt nyhedsbrev/orienteringsblad fra glasværket. Glaspustet er ligeledes et samtidigt nyhedsbrev fra glasværket, dog med en mere offentlig profil

6. februar til 3. marts 2018

kl. 11:00 - 17:00

Glasproduktion i Odense 1874 til 2018

Fynske Glasvenner og

Støtteforeningen for Odense Glasværk,

Glasværket ved Odense Havn

arrangerer en glasudstilling i

kunstudstillingsbygningen

”Filosoffen”

Filosofgangen 30

5000 Odense, Denmark